

Závěť

kerou Villon skládal r. 1461 v okolí Paříže,
kam se uchýlil, byv propuštěn z vězení biskupova

(...)

Kdybych si myslil, že mým skonem
se krapet dobrá vykoná,
já k smrti odsoudím se honem,
jako bych bestie byl zlá.
Mnou nikdo křivdy nedozná,
pěšky si choď, či v truhle nes se.
Však chudák země-li jak já,
hora se věru nezařese.

204

Žil jednou jistý Diomed,
když Alexandr kraloval.
Ten jako násilník si ved
a cizí lodi raboval.
Konečně chytil ho a král
s ním arci naložit chtěl zle:
když lupič před ním v poutech stál,
měl potrestán být na hrdle.

I táže se ho panovník:
„Proč pirátství se oddáváš?“
I odpoví mu loupežník:
„Proč, pane, pirátů mi láš?
Že vyjízďím – jak dobeže znáš –
jen s kocábkou, ne s dvojsěžníkem?
Mít výzbroj, jako ty ji máš,
byl bych, čím ty jsi: panovníkem!“

Co dělat! Člověk nemá viny!
Co naložil ti osud, nes!
Osud je vinen, nikdo jiný;
a já, já zkusil jako pes!
Když můžeš, odpusť mi! a věz:
kde chudoby je víc než dost –
to ví už každé dítě dnes –,
tam nerodí se samá ctnost.“

Vrvalo mozkiem knížecím,
co Diomed mu pověděl,
až: „Tak ti osud zaměním:
z neštěstí na štěstyný“, mu děl.
Tu do sebe ten zbojník šel,
žil pocitivě a podle práva.
Z lainský dochovaných děl
je tato historická zpráva.

Mne kdyby Bůh tam postavil
a kdyby král v svém dobrodíní
mne statky světa obdaril
a pořád já bych, roven svini,
ved hříšný život, který špiní –
tak ať mě k špalku vleče kat!
Nuzota z lidí lotry činí
a vlky z lesů žene hlad. –

205

Je mi tak líto mého mládí,
kdy frajeřil jsem, dováděl;
sám Bůh ví, kam ta léta pádí,
a já bych zadržel je chtěl.
Můj mladý čas! Kam odešel?
Či odklusal? Kdo může říc?
Najednou někam odletěl
a nenechal mi vůbec nic.

(...)

Já miloval, to nezapírám,
a miloval bych ještě rád,
teď řemenem však břicho svírám –
a v srdci žal a v břichu hlad,
to je pak těžké milovat;
chceš-li se kochat svými city,
dřív o žaloudek musíš dbát:
neb k lásce hbitý, jen kdo sytý.

Ach, kdybych já byl studoval
v svém mládí bláznivém, můj Bože,
a na dobré se mravy dal,
teď měl bych dům a měkké lože.
Však způsobné já dítě? Cože?
Já za školu jen chodil, bědal!
To slovo bolí jak hrot nože
a skoro dál mi psát už nedá.
(...)

(Přeložil Otakar Fischer)

206